

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvc.

V edinosti je moč!

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročilna znaša:

Obe izdaji na leto . . . gl. 21.—
Za samo večerno izdanje . . . 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razumno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvc. večerne številke po 4 nvc.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvc. Izven Trsta po 1 nvc. več.

Oglaš

se računajo po vrstah v petih. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglašitvi se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzobjavna in telefonična poročila.

(Novejše vesti.)

Dunaj 25. Predlog posl. Zallingerja v pododseku komisije za proučevanje vprašanja o § 14 slove: Cesarske naredbe je smeti izdati le v slučaju, da državni zbor ne posluje in se ga zaradi nujnosti ne more sklicati pravočasno. Ako je bil državni zbor odložen ali zaključen, treba ga sklicati najdalje 6 tednov po objavljenju take naredbe; če bi bil razpuščen, pa v 8 tednih. Obe zbornici imata najdalje v 6 tednih sklepati o odobrenju cesarske naredbe, in to v sejah, ki so posvečene samo temu predmetu. V tej dobi ni smeti državnega zbora niti odgoditi, niti zaključiti ali razpustiti. Naredba izgubi veljavo zakona, če je katera si bodi zbornica, ne potrdi, ali če bi državni zbor ne bil sklican pravočasno, ali pa pred časom odgodjen oziroma zaključen.

Dunaj 25. »Fremdenblatt« javlja, da vsprejme cesar delegacije dne 1. decembra t. l., in sicer ob 12. uri opoldne ogersko in ob 1. uri popoldne avstrijsko delegacijo.

Rim 25. V današnji seji zbornice poslancev so sprejeli proračun vojnega ministerstva. Vojni minister, general Mirri, je naglašal, da mora Italija slediti drugim evropskim državam, ki so zadnji čas zboljšale oboroženje svojih čet. To velja zlasti glede topničarstva. Italija ne sme zaostati v tem pogledu.

Carigrad 25. Sultan jo sprejel včeraj mej drugimi tudi armensko-katoliškega patrijarha.

London 25. Glasom brzobjavke Kičener-paše iz Chartuma je Windghate trčil blizu Gedika na kalifove čete. Egipčani so napadli sovražnika ter ujeli mnogo Arabov, njihov žen in otrok. Mnogo živine je zaplenjene. Kalif in večina uglednih emirov je padla na bojišče, le Osman Digma je ušel. Vse taborišče je v rokah Angležev.

Vojna v južni Afriki.

London 25. »Times« objavlja brzobjavko iz Kingstona z dne 24. t. m., glasom katere se je 400 Afrikanderjev iz Kapske naselbine pridružilo Boereem.

London 25. »Times« javlja iz Moji-Riverja z dne 24. t. m.: Pri Willowgrange v bližini Estcourtja je bila ljuta bitka. Angleži so Boerce naskočili z bodali in vzeli britanski hrib. Boerci so zavrnili levo krilo Angležev. Angležki mornarski topi niso opravili ničesar, ker je bila daljva prevelika. General Hyldyard je opoldne zaukazal, da se čete pomaknejo nazaj v Estcourt. Štirje Angleži so mrtvi, 44 jih je ranjenih.

Govor posl. Spinčiča o predlogu posl. Doležala

v zbornici poslancev dne 23. novembra 1899. se je glasil, uvodoma v hrvatskem jeziku:

Visoka zbornica! Kakov zistem da vlada pri nas na Primorskem, to mora biti že znano vsakomur. Ves ta zistem gre za tem, da bi pokazal, da so vse te primorske zemlje italijanske pokrajine in da tam nobena druga narodnost nima pravice do obstanka. Kako daleč smo že došli, kaže mej drugim tudi okolnost, da se v Trstu sv. misijoni ne smejo obdržavati v slovenskem jeziku, da škof ne sme v pojedine kraje svoje škofije vršiti svojo škofovsko dolžnost, a da v istih mestih na najslabši način vsprejemljejo sina največjega sovražnika monarhije (Glasovi: Menotti Garibaldi!), da, Menotti Garibaldija, vozečega se na Lloydovem parniku, danemu mu na razpolago. (Rezki glasovi: Sramota!) Da bi pokrajine Primorja kazali kakor italijanske, na to se dela na vse mogoče načine; med ostalim tudi z ljudskim štetjem.

Nadaljevala nemški: Visoka zbornica! Predlog gospoda poslancev in tovariša Doležala smatram jaz povsem nujnim, in sicer sosebno še z ozirom na razmere v Primorju, z ozirom na falzifikacije o ljudskem štetju, ki so bile v vsem tem desetletju v podlagi mnogim krivičnostim v Istri, Trstu in Gorici.

Zakon predpisuje ljudsko štetje po občevalnem jeziku. Mi imamo ustavne zakone, v katerih so narodom na podlagi narodnosti zajamčena njih prava; ako pa gre za to, v katerem jeziku

naj bi bil napis na kakem uradu, v katerem jeziku naj bi poučevali v kaki šoli ali propovedovali v cerkvi, tedaj ne vprašujejo več po narodnosti, ampak po občevalnem jeziku, po ljudskem štetju, ki je popačeno. (Čujte! Čujte!)

Gospoda moja! Navesti vam hočem le nekaj izglede, ki sem jih v naglici našel v nekem listu, ki je baš nekaj pisal o ljudskem štetju, ki pa so mi tudi sicer znani, in potem še nekaj izglede, na katere se spominjam v tem trenutku.

Nedavno se je v okolici Trsta, v Rojanu, ustanovila pošta; želelo in zahtevalo se je, da tabla poštnega urada imej tudi slovenski napis. C. kr. pošto in brzobjavno ravnateljstvo, torej e. k. oblast, je odgovorilo: »Ne« (Čujte! Čujte!) in sicer zato ne, ker je v Rojanu, glasom ljudskega štetja od leta 1890 od 2000 prebivalcev — ako se ne motim — le 250 Slovencev. Gospoda moja! Kdor se hoče prepričati o — rekel bi — smešnosti tega argumenta, naj le pride enkrat v Rojan, da bo čul, kako se tam govori. Pa še drug dokaz, kako smešno je to, je ta, da je v slovenski šoli v Rojanu vpisanih 258 otrok (Čujte! Čujte!) in sicer od slovenskih starišev, torej 258 otrok, kjer je sploh le 250 oseb. (Veselosť.)

To je posledica, do katere dovaja ljudsko štetje po občevalnem jeziku!

Drug izglede. Slovenci v Trstu že od leta 1884 prosijo in zahtevajo eno slovensko šolo, torej že polnih 15 let. In kakov je bil nazadnje odgovor na vse tozadevne korake. Odgovor na to slovensko prošnjo je prišel v italijanskem jeziku — prosim, gospod predsednik, prečitam le par besed — in se je glasil tako-le:

»Per quanto riguarda la obbiezione dei mandatarii dei petenti circa la procedura per stabilire il numero della popolazione slovena abitante entro il perimetro della città, il computo si basa sul censimento della popolazione dell'anno 1890, che solo può essere normativo in proposito.«

Torej, v kolikor gre za mandatarje onih, ki so uložili prošnjo za osnove slovenske šole, morejo se sklicevati le na ljudsko štetje od l. 1890, ki je edino odločevalno v tem vprašanju.

P O D L I S T E K

33

Sursum corda!

Spisal E.—n.—n.

— In kaj giblje vse to? Kaj ustvarja ves napredek in izpreminja vse razmere?

— Delo...

— A ideal mojega življenja je bil vsa ta dolga leta — nedelavnost...

Solsko leto je že davno minilo. Savič ni niti opazil, kako. Tonka je bila gotova z šolo. Prišel je opet čas vpisovanja in Savič se je spomnil, da Tonka ne bo več njegova učenka.

— Učenka! Kakšna ironija! Jaz sem bil njen učeneec...

In sedaj je ne bo več v šolo...

Prestrašil se je, kakor bi se bil domislil nečesa groznega. Ne bo je več v šolo — morda je sploh ne bo več. To — bi bilo strašno. Ali bi mogel tedaj še živeti? Brez Tonke?

Kako daleč sega ta misel... Brez Tonke — je dejal. Kaj je to? Tako ne misli profesor o

učenki, ne učence o učiteljici. Ali mu ni ona že več? Tovarišica? Prijateljica?

In brez nje naj bi ostal?...

Razni občutki, o katerih je menil, da so že povsem zamrli v njegovem sreju, so se tekom zadnjega leta zopet povrnil. A to... to je kakor povsem novo čuvstvo. Ali je morda to ljubezen?

Enkrat je ljubil!

— Olga! Ljubil sem Te! A v zvezdah sem vzel slovo od Tebe. In sedaj — ne vem, kaj je to. Ako je to ljubezen, je vse drugačna, nego je bila ona do Tebe, Olga!

Ali bi bilo mogoče, da bi prišel konec sedaj?... Oh, ne, ne. Seduj ne, ta konec bi bil grozen, to bi bila poguba.

A kdo pravi, da bi moglo biti drugače?...

Ali sme upati?... Ali je le enkrat čital v njenih očeh — ljubezen?

Da, ljubezen, ljubezen. Sedaj ve, da je to ljubezen.

— Tonka! Brez Tebe! Pa še enkrat tisto grozno življenje...

Bilo je že pozno zvečer. Ta ljubezen ga je

grizla v glavi, kakor škorpion. V spomin so se mu povrile vse peklenske muke iz tistih časov. In on je izgubil vso moč nad seboj. Ta hip ni mislil, da je pozna ura, sploh ni mislil ničesar nego to, da ne more niti uro več živeti v tej grozni negotovosti. Bal se je noči, ki je spuščala svoje sence na zemljo, bal se je, da bi legla noč tudi v njegovo dušo, tista črna noč, katero pozna samo on. In kakor vihar je pohitel tja...

Tonka je stala ravno na pragu. Bila je sama.

— Tonka! Ali bi bilo mogoče? Tonka?...

Čudno! Ona je vedela, kaj hoče vprašati. Odkod? Kako? Kdo ji je povedal?

— Ne, ne, to ne bi bilo mogoče, ne meni ne tebi!

— Ali me ljubiš?

— Zakaj sem Te hotela privabiti v življenje, iz katerega si bežal? Zakaj sem Ti hotela dvigniti sree?

— Moja Tonka! Moja, moja ljuba žena! Moje sree je s Tvojim v višavah!

In to je bilo res...

(Pride še.)

Ljudje so se torej sklicevali na svojo narodnost, na svoj jezik, katerega v resnici govore, a vlada jim je odgovorila z opazko, da je le ljudsko štetje smeti poštovati in nič drugega, da si je v Trstu tudi glasom ljudskega štetja več tisočev Slovencev.

Naj navedem še nekatere druge izglede. Pred kratkim je šlo za osnovo nekaj mest za duhovnike, potem za uvedbo slovenskih propovedij v okolici tržaški in tudi v Istri, in to pot so se zopet sklicevali le na ljudsko štetje, ki je, kakor ste videli, povsem krivo: kajti ono pravi, da je n. v Rojanu le kakih 250 Slovencev mej 2000 prebivalci, dočim je ta kraj, ako ne gledamo na Italijane, priseljene iz Italije, obljuden skoro izključno od Slovencev. (Zvršetak pride.)

Vipavska železnica.

Zadnja »Soča« je priobčila nastopni članek o perečem vprašanju vipavske železnice:

V soboto dne 18. t. m. je bil politični obhod vipavske železnice za končni del proge od Ceste pa do Ajdovščine. Po prvotnem načrtu, ki je bil pregledan meseca junija t. l., bi železnica prekorajčila takoj pod vasio Cesta državno cesto, šla v širokem, odprtem loku na levi strani ceste proti Ajdovščini, isto z nova prekorajčila pri potoku »Grajšček« ter od ondudaj šla skoro v ravni smeri proti ajdovskemu trgu. Komisija se za dvakratno prekorajčenje ceste ni mogla odločiti ter je predlagala ministertvu, da se napravi nov načrt na desni strani državne ceste, da pojde proga izza vasi »Cesta« skoro v ravni črti proti ajdovskemu trgu. Tako se izogne dvakratnemu prekorajčenju državne ceste, nepotrebnemu dolgemu ovinku na levo ter nepričelnemu presekanju potoka »Grajšček« ravno zadej za cestnim mostom, kjer je potokova struga najbolj zagranožena. Ajdovski trg je dosegel s preloženjem te proge to ugodnost, da se je kolodvor pomaknil za 7 km. bližje vasi, vsled česar je dovozno cesto bilo mogoče izpeljati navpično z državne ceste naravnost proti kolodvoru, in se kolodvor vidi z celim prečeljem od državne ceste, dočim bi bil poprej kolodvor deloma zakrit s plospji ob cesti, in bi šla dovozna cesta poševno od državne ceste h kolodvoru.

Z ogledom 18. t. m. je torej načrt vipavske železnice izgotovljen, in ostaje odprto le še pokritje osnovne glavnice od strani deželne zbornice v znesku 100.000 gld.

Dosedaj se je stvar vipavske železnice vršila pravilno brez vsake zapreke. Kar se je pisalo od ene ali druge strani, je bilo večinoma neutemeljeno in ni prihajalo od dobro poučene strani. Prvo leto se je načrt železnice zavlekel vsled prošnje ajdovskega trga, kateri se je odločno postavil na stališče, da se raje odreče železnici sploh, nego da bi se ista izpeljala čez vas Ustje; kajti bati se je bilo, da ob podaljšanju vipavske železnice na desnem bregu kranjske vipavske doline trg Ajdovščina izgubi popolnoma svojo veljavo kakor središče doline. Dočim se je to prvo leto zavlekel načrt železnice vsled vprašanja, ali se proga čez Ustje preloži čez Križ-Cesto, je z nastopom železniškega ministra Witteka vse železniško vprašanje, tihoče se naše kronovine, prišlo v drugi tir, in jeli so proučevati direktno zvezo Trsta čez kranjsko vipavsko dolino, Gorico in soško dolino proti severu, ter so državni inženirji nujno merili vse mogoče variante te velike državne železnice. V proučevanju je več črt: skozi Predel, Mangert, po baški dolini, Bohinj. Glavni načrt od Prvačine pod Štanjclom na Koprivo, odtod na Opčino in Riemanje k državni železnici, od Koprive proti vzhodu mimo Senožec v Postojno, pa je že izdelan.

Vsa ta obširna proučevanja glavne železniške zveze med severom s Trstom so provzročila zakasnitev načrta vipavske železnice, katera s svojo polovico spada v načrt glavne zveze. Zbog tega je bila neopravičena bojazen, da koncesija za zgradbo vipavske železnice ugasne. Ako je ministertvo samo provzročilo zakasnitev, je moralo tudi raztegniti dobo koncesije za daljši dve leti. Zato so bile vse vesti in očitjanja od gotove strani, da je ta in ta kaj zakrivil v stvari vipavske železnice, le brezvesten političen maneuver, od strani italijanskega glasila pa so izvirala iz dolgo zadržane jeze radi odločnega uspeha shoda pri Reblu

in žnjim združenega poraza italijanskih kolovodij. Ako se ta glavna zveza med Trstom mimo Gorice izvrši, potem je naša goriška kronovina dobila več, nego si je sploh kdo upal misliti. Pa tudi trg Ajdovščina in goriška vipavska dolina imata mnogo ugodnosti od tega, da vipavska železnica vede le do Ajdovščine, oziroma se podaljša svoj čas do trga Vipava ali Št. Vida v kranjski vipavski dolini. Tako se bo de stekal promet vse vipavske doline, Hrušice in trnovskega gozda po vipavski dolini. Po vipavski železnici pa bo imela vipavska dolina neposredno zvezo čez Gorico v Italijo in po soški dolini na sever Avstrije. Zatorej je bilo to, kar se je vršilo do sedaj, združeno z vprašanjem vipavske železnice na korist naše doline, in smemo mirno pričakovati, da se vprašanje tudi dejanski reši na veliko korist naše dežele. Prispevek dežele s 100.000 gld. utegne postati o teh okoliščinah celo odvisen; kajti skoro neverjetno je, da bi pustila država mali kosce železnice od Prvačine do Ajdovščine kakor lokalno podjetje, dočim bi sama prevzela kos od Prvačine do Gorice kakor del glavne proge od Trsta proti severu. Prispevek 100.000 gld. ostane vprašaven le tedaj, ako se vsi ti načrti glavne zveze izjalové, in ostane le krajevna železnica Gorica-Dornberg-Ajdovščina. Že letošnje zasedanje deželne zbornice ima nam prinesiti odločbo, ako se deželni zbornice ali ne. Če se, ni dvoma, da bo deželni prispevek 100.000 gld. za vipavsko železnico spravljen končno z dnevnega reda. Kar so Vipaveci z svojo požrtvovalnostjo do sedaj dobili in na kar smejo biti ponosni, je to, da imajo upravni svet krajevne železnice v svojih rokah in je tako zagotovljen upliv na upravo krajevne železnice. Osnovne delnice, katere so si občine nakupile, pa niso zavržen denar: kajti vipavska železnica po vseh okoliščinah mora postati aktivna in občine so si zagotovile poleg besede v upravnem svetu tudi nekaj zakladnega premoženja.

Politični pregled.

TRST 27. novembra 1899.

K položaju. Po utisih, ki jih sprejemamo po čitanju poročil v novinah, bi sodili mi, da je razpoloženje v naši notranji krizi v tem hipu tako-le:

Čehi so pač sedanji vladi napovedali neizprosno boj in so sklenili, da uporabijo vsa parlamentarna sredstva v ta namen, da se tej vladi ne dovoli nobena predloga, ali usodno geslo obstrukcije niso še izdali. To skrajno sredstvo hočejo še hraniti za skrajno potrebo.

Vladi pa — da, tej nesrečni vladi grofa Claryja je menda nekaj začelo svitati v glavi, da boj proti opoziciji združenega naroda češkega vendar ni taka igračka, kakor so dobri prijatelji na levici pravili gospodoma Claryju in Kindingerju in kar sta tudi — sicer bi bilo vse njuno postopanje naravnost neumljivo — verjela ta dva parlamentariska — diletanta.

Sedaj je namreč notorična resnica, da je vlada začela iskati na lepem, kar je prej hotela prikljubovati z silo ter je najspretnemu svojemu členu, dru. Koerberju, ministru za notranje stvari, poverila, naj se pogaja z Mladočehi in češkim plemstvom. Da, tudi s tem poslednjim! V veliko zadoščenje naše nam poročajo namreč od zanesljive strani, da Čehi morejo računati na svoje plemstvo za vse slučaje. Ozir jemaje na svoje razmerje na vzgoraj in na one obzire, ki jih jim nalagajo stanovske tradicije in eksepcijonelno stališče v družbi, bi se sicer ne mogli aktivno udeleževati obstrukcije, ali podpora plemstva je zagotovljena Čehom, kakor rečeno, v polni meri in za vse slučaje. Tako je klub konservativnega plemstva češkega že sklenil, da bo vspešno z narodnimi poslanci češkimi glasoval proti nagodbenim predlogom. Solidarnost mej tema dvema skupinama pa predstavlja že lepo numerično moč, ali veliko silneja je moralna teža take solidarnosti. Ako torej močje, ki so na vladi, niso popolno udarjeni z slepoto, so se morali odločiti za prvo pametno misel, ki so jo sploh imeli v teh 8 tednih vladanja svojega — misel, da treba začeti z lepim.

Vprašanje je le, da-li ni že prepozno. Zdi se sicer, da je večina čeških poslancev pripravljena za pogajanja, pod pogojem, da se češki notranji

uradni jezik restituira, in tudi staročeška glasila hvalijo treznost in previdnost mladočeških poslancev, ali jako dvomljivo je, da-li bo narod češki hotel sankejionirati ta korak poslancev. Zde-afere, odprava jezikovnih naredeb, najbolj pa nesrečne tajne naredbe ministra za pravosodje so tako razburile narod češki, da mase volileev nočejo nič čuti več o kakem diplomatiziranju.

Vest, da je vlada stopila z Čehi v dotiko, je hudo vznemirila živce »Neue Freie Presse« in že grozi vladi, naj gleda, kaj dela, kajti, tako meni — po vsakem pogajanju z Čehi bi bil v nevarnosti nje značaj »neutrlnosti«. Tako torej: to vse se strinja z nevtalnostjo, ako se vlada v vsem identifikira z manjšino, ako pa je z večino spregovorila jedno samo prijazno besedo, pa ni več nevtalna!! Je pač tako, da so pojmi teh Nemcev o nevtalnosti vlad na isti višini kakor njih splošna politiška morala.

O interpelaciji italijanskih poslancev radi dogodkov v Rivi

pravi »Naša Sloga«: Kadar torej avstrijske oblasti hočejo na avstrijskih tleh prijeti kakega zločinea, ki se je pregrešil zoper avstrijske zakone, to je za naše Italijane žaljenje njih narodnega ponosa. Na čast jim bilo! Nam pa je drago, da so se njihovi voditelji tako jasno izrazili v avstrijskem parlamentu, kjer jih bodo od slej še bolj, nego so jih doslej, smatrali za ono, kar so — za italijanske šarlatane!

Rusija in Vatikan. V »Information« pišejo iz Rima: V zadnji čas se je javnost precej bavila z vestjo o predstoječi akciji za sporazumljenje mej carjem in Vatikanom glede svobode katolikov v ruski državi. V resnici je bil po konferenci v Haagu poseben delegat odposlan v Rim in se je tu sklenil dogovor, kateri je bil tudi od sv. Očeta zahvaljen v večini njega določil. Legledé vprašanja pravice politiških oblasti Rusije do direktnega vpliva na semenišča niso mogli priti do sporazumljenja. Zato se je tudi odpotovanje msg. Tarnassija v Rusijo odložilo, kateri je imel še le po doseženem popolnem sporazumljenju oditi tjakaj, da zaključi stvar. Pogajanja pa nikakor niso pretrgana in utegnejo končno dovesti do cilja. Konferenca v Haagu je dovela do izdatnega zbližanja mej Levom XIII. in carjem, in prizadevajo si na obeh straneh, da katoliki v Rusiji pridejo do primerne stališča. Celó sklep papežev, da se v še prepirnih vprašanjih ne odreče svojemu stališču, ni skalil izvrstnih odnosov mej Petrogradom in Vatikanom, ker v Petrogradu znajo uvaževati konciliantno politiko Leva XIII.

Domače vesti.

Himen. Gospod Ivan Dolenc, odgovorni urednik »Brveca«, se je poročil danes z gospodičino Marijo Karmelj. Bilo srečno!

Občni zbor in ljudski shod političnega društva »Edinost«. To je bil zopet dan, katerega sme politično društvo »Edinost« zapisati na častno stran v knjigi življenja svojega. Z jedno samo potezo bi bila že označena vrednost večerajšnja dvojnega zborovanja, ako bi povedali namreč, da je začelo ob 9. uri in se je zaključilo ob — 2. popoldne, a še potem da so zborovalci postajali po dvorani; še bi bili radi poslušali dalje. Tolik je bil utis, ki ga je napravilo nanje vse, kar so čuli. Koliko svarila, koliko pouka, koliko vspodbujanja, koliko domovinske ljubavi, koliko skrbi za bodočnost naroda je bilo nakopičeno v divnih izvajanjih dra. Laginja in Spinčiča in Mandiča in Nabergoja in Ivana in Alojzija Goriupa in Jakiča in dra. Kureliča in dra. Rybářa! In zlasti prva dva! To, kar je n. pr. Laginja govoril, se da reproducirati — in bomo po možnosti skušali, da ustrežemo tej dolžnosti naši — ali kako je govoril, tega ni možno reproducirati; to se je moralo le poslušati. Kako lepo je niral misel na misel, kako kritično je prosojal delovanje državnikov in strank in kako je vez železne logike spajala vse skupaj v harmoničen sklad! In kako se le se je dotaknil naših slovenskih razmer! Komur ne gre do sreča taki akordi, ta ni slovenske matere sin. Z lastno mu mirnostjo, ki imponuje vsakomur, s priprosto dostojanstvenostjo, ki fasciniira, in temeljitostjo, ki prepričuje vsakogar, nas je Laginja sprovel po vsem političnem območju, od časov absolutizma pa do današnjega dne, nam pojasnjeval

teren, nas opozarjal na preteče nevarnosti, da nam je duša vstrepečala v skrbi za bodočnost naroda; potem pa nam je povzdignil dušo, vlivši vanjo tolažila vere v bodočnost slovanstva: ko so mu besede izzele v proroški — sursum corda!

Ali naj govorimo o ognju, ki vsikdar plapolja iz govorov Spinčiča in vnema in oživlja tudi obupajoče duše? Ali naj govorimo o njega temeljitosti in vestnosti, ki si jo ta mož naklada kakor sveto dolžnost vsikdar, kadar govori za javnost? Ne, oba istrska »sokola« sta večeraj podala kabineto delo govorniške umetnosti.

Ne treba praviti, da je bila dvorana natlačena do zadnjega kotička. Mnogo jih je moralo celo odhajati, ker niso dobili prostora.

Nekaj o obnem zboru in shodu pol. društva »Edinost«. Pod tem zaglavjem nam pišejo: Veste, gospod urednik, prav nič nisem zadovoljen s tem shodom. Evo, zakaj! Ob devetih zjutraj sem se skromno zaril v kotiček, zadnji, seveda na levi (ker pripadam tistim duhovom, ki vedno zanikajo); zabarikadiral sem se z nekoliko nerodnimi stoli ter čakal in čakal. A čakal sem zastonj!

Privlačna točka večerajega shoda je vendarle bila: pobijanje temeljitih dokazov, katere so bili razložili gospoda talijanski poslanci v državni zbornici o Doležalovem predlogu glede ljudskega štetja.

In česar sem se nadejal toli srčno, tega ni bilo.

Sedaj nastaja v moji duši seveda dilemma — po slovenski: razsoha. — Ali naši poslanci ne morejo pobiti tistih tehtnih »statističnih« podatkov, katere so navajali Cambon in drugovi, da bi dokazali, kako so slovenski občinski organi tržaški zavajali nevedno italijansko ljudstvo, da se je upisalo za Slovence (v samem Rojanu 70 takih več ali manj kričečih slučajev!); ali pa, in to je druga veja tiste razsohe, da se našim poslancem ni zdelo vredno pobijati Cambonovih in drugov dokazov, katerih središče, prva in zadnja točka je bilo vedno: to ni res, to je laž! Ako bi bilo morda poslednje resnica — da se namreč našim ne zdi vredno zavračati italijansko gospodo — potem gorje Vam, zastopnikom nositeljev 2000-letne kulture! Če Vam Vaše nepobitne dokaze za to, da so bili Slovani »švindlarji« o ljudskem štetju, ki se je vršilo po načelih blaženega občevalnega jezika, tako malo upoštevajo, potem ste morda zares male važnosti...

Ker nisem mogel prići na čisto glede gori navedenega političnega vprašanja, bi Vas prosil, gospod urednik, da me čim prej poučite o tem.

Clemens.

Spomini z obnega zbora in javnega shoda pol. društva »Edinost«. Pod tem naslovom nam pišejo: Do sedaj sem bil na mnogih shodih v Trstu in tržaški okolici. Na istih sem slišal marsikaj; le tega še nikoli, da bi kdo slavno vlado na Primorskem imenoval — modro. Ne da bi tu mislili na — modro kri. Take bi se že še dobilo na našem namestništvu. Ampak treba je misliti na »modro« v zvezi — modrijanov iz jutrove dežele.

Z ozirom na te svoje prežalostne skušnje, da Slovenci ukljub vsemu zagotavljanju, kako dobri so jim gospodje, ukljub dani besedi »visokih« ust, da v Trstu in okolici ni trtne uši št. 1, 2, 3 itd.; ukljub opravičenju, da avstrijska industrija še ni toliko napredovala, da bi proizvajala dežnike, ki bi zamogli čuvati ti slovenskih okoličanskih poslancev ob enem, — govorijo Slovenci le o nemodri vladi. Z ozirom na to me veže dolžnost objaviti, kar sem izvedel od arhitekta, kateremu je poverjeno zidanje nove namestniške palače, to namreč, da je gotova stvar, da prihodnja namestniška palača bo pobarvana z — modro barvo.

Tržaški Slovenci bodo torej odsihod morali govoriti, hoté ali nehoté, o — modri vladi.

Kakor znano, je razrušena namestniška rumena hiša preveč opominjala na državno barvo — Kitajevo.

Clemens.

Namestnik grof Goëss se je v soboto večer vrnil s potovanja po Istri v Trst.

Lahko se zgodi. Pišejo nam: V nedeljo dne 26. t. m. je bila dvorana »Maly« najmanj štirikrat premala za vse ono občinstvo, ki je želelo udeležiti se obnega zbora, oziroma shoda političnega društva »Edinost«.

Bilo je najmanj 1000 ljudi, ki so prihajali in odhajali, ker niso dobili prostora!

To edino naše politično društvo šteje danes nekaj nad 250 členov, kar je prava malenkost, ako pomislimo na ogromno udeležitve na shodih tega društva. Ali bi res ne bilo mogoče, da se to društvo, ta narodna trdnjava, povzpne vsaj do 500, 600 udov?? Res, da nismo kapitalisti, ali en goldinar na leto bi si, vsaj jaz mislim tako, lahko vsakdo odtrgal, osobito sedaj, ko smo na vratih velikih in za nas prevažnih dogodkov! Stopimo na noge, delajmo na vse kriplje, da nas ne prihité dogodki, drugače bo lahko prepozno! Kajti stvari stojé tako, da bi bilo lahko po nas, ako se ne bomo gibalí vsi.

Pesimist.

Le na hrbet dežele! Ni dosti torej, da so vse stroške za osnovo in vzdrževanje nepotrebnega realnega gimnazija italijanskega v Pazinu, te gole političke demonstracije, naprtili vsej deželi, torej tudi siromakom, proti katerim je naperjena, ampak slavni deželni odbor v Poreču je — kakor poroča »Naša Sloga« — v svoji seji dne 4. septembra dovolil vrhu vsega iz deželnih sredstev še 3000 gld. za dijake rečenega realnega gimnazija. In zopet kličemo, kakor smo že nedavno temu, vsem zaslepljenecem na Pomjansčini in drugod po Istri, a po vsej pravici tudi italijanskim seljakom-trpinom: kako vam bo, ko boste morali posezati v žep in plačevati stroške fanatizma laške signorie! Ali vas res prav nič ne pečejo v žepu tisti judeževi groši, katere ste prejemale, da si izvolite take upravitelje, in ali vas, slovenski in hrvatski zaslepljenec, nič ne greni v želodec vino, ki ste je kedaj popili za svoje izdajstvo na lastni krvi?! Ali ne bi šlovek jokel nad vami, ko vas vidi, kako sami pletete šibo, ki neprestano pada tudi — po vaših hrbtih!

Laško gospodarstvo je povsod jednako: bilo v občini, bilo v deželi, bilo na podjetjih, povsodi, kjer ne gospodarijo — z svojim denarjem. Tipičen izgled laškega gospodarstva je polom v kazini v Opatiji. To društvo je prišlo na kant, stavba je bila cenjena na 120.000 gld., a prodana je bila na javni dražbi za 60.000 gld., prav za toliko, kolikor je bilo uknjiženih dolgov. Za vse torej, kar so zadružniki uložili vrhu uknjiženega denarja, se obrišejo pod nos. A to ni še vse. Sedaj se vodi pravda proti njim še za družih 30.000 gld. kakor tirjatve od zidanja kazine. Tako bo torej, da zadružniki ne zgube le uložnega denarja, ampak bodo morali še dokladati po 50% od svojih uložkov. To je zares — laško gospodarstvo. No, ne čudimo se temu, saj so gospoda — kakor smo že rekli — povsodi jednaki gospodarji, kjer gospodarijo s tujim denarjem. Pa na kazini v Opatiji si je menda kdo pošteno omastil brado.

»Naša Sloga« ne bo odslej izhajala redno vsaki četrtek. Po zakonu novinam, ki izhajajo le po 4-krati na mesec, ne treba, da bi bile kolekovane. V ta namen je »Naša Sloga« imela 7 praznikov na leto, ter je izšla 7 četrtkov manje, to je, le 45-krat na leto. Tako so delali tudi drugi tedniki, da niso plačevali koleka. Male novine tudi ne morejo drugače vspevati, ker jim je kolek preveliko breme. Sedaj pa, sedaj, ko je parlament že sklenil, da so časniški kolek, ta žalostni davek na sredstva za ljudsko izobražbo, sploh odpravi, je začela modra finančna oblast drugače tolmačiti zakon, da bi »Naši Slogi« zopet naprtila kolek. Tej slavni oblasti je namreč prišlo v glavo, da to je že res, da listom, ki izhajajo po 45-krati na leto, ni treba plačevati kolka, ali da morajo izhajati v presledkih od več nego 7 dnij. To pa da ne briga oblast, ako si uredništvo samo izbira praznike. Tako zahteva ta modrost oblasti na Primorskem. Ker pa proti tej modrosti ni rekurza, se jej mora pokoriti tudi »Naša Sloga«. Na Primorskem smo rekli, kajti po drugih kronovinah izhajajo tedniki še vedno na isti način, kakor je izhajala »Naša Sloga« do sedaj, a ne plačujejo kolka.

Dobro opaža »Naša Sloga«:

Po onem izreku Napoleona, da je Avstrija vsikdar za jedno leto, jedno zdravo misel in jedno vojno prekasna, so se tudi modre oblasti malee prekasno spomnile, da na nov način — kakor menda hoče kaka nova metla, ki baje vsikdar dobro pometa — tolmačijo zakon, kajti s prihodnjim letom bodo vsi rešeni kolka, veike in male novine. Ali bi bilo vredno, da bi za kratek čas ne polnih dveh mesecev plačevali kolek in bi tako

državi — ki se tako mabo briga za potrebe hrvatskega naroda v Istri — darovali kakih 150 gld. denarja hrvatskih žuljev? List bo torej do novega leta izhajal tako, kakor bo vsikdar naznanjeno na čelu lista. Po novem letu pa redno vsakega četrtega, ali pa — po večkrat na teden.

Tiskovne razmere v Celju morajo biti res divne, kakor posnemljemo iz zadnje »Domovine«. Z zadnjo številko je ta list v tem letu doživel svoje 14. zaplenjenje. Tako število je pri tedniku nekaj izrednega. Zaplembe so bile večinoma kričeči dokazi o tiskovni svobodi v Avstriji. V Celju, torej tudi v Avstriji, pa izhaja sramotilni listič »Deutsche Wacht«. Nadzorovalna oblast obeh tiskovin je seveda celjsko državno pravdnništvo. To bi bil uvod! »Domovina« obiskuje izvrševalci državnega pravdnika vselej tačas, ko so vsi izvoli dotiskani. Potem posezajo seveda po vsej izdaji ter delajo listu občutno škodo. Nasprotni listič, »Deutsche Wacht«, je pisal zadnjič skrajno hudobno, zaletel se je v vse tiste točke tiskovnega zakona, zaradi katerih zaplenjajo slov. list. A list je izišel brez zadržka v soboto zvečer. Raznosile ali razposlale so se vse številke, in svet se je kar divil vso nedeljo in ves ponedeljek nad — tiskovno svobodomiselnostjo celjskega državnega pravdnika. Nekdo je sicer rekel, da je naknadno v nedeljo državno pravdnništvo zaplenilo nemški list, a zaplemba je ostala le na papirju, ter se je »strogi« oblasti kvečemu posrečilo poloviti par številke po kavarnah in gostilnah v Celju. Kaj je bilo zaplenjeno, javnosti ni znano, ker je vsakdor čital prvo izdajo, druge sploh priredili niso. Čemu tudi? »Domovina« vsklika:

»Ko bi se pa kdo drznil zaradi tega kaj dvomiti, pa mu zakličemo: Kritika ni dovoljena, pravica ima zavezane oči ter ne pozna razlike stanov in narodnosti. Basta!»

Vsaki služabnik je vreden svojega plačila. pravi pregovor, le naši prijatelji v Gradeu sodrugečnega mnenja. G. učitelj Voglar je prišel na celjsko okoliško šolo že 15. septembra, a po dveh mesecih mu šolska oblast v Gradeu niti ni naznanila, da-li dobi kaj plače. Mož je moral dva meseca na lastne stroške živeti. »Domovina« se zgraža na tem. Kaj pa bi rekla, ako jej povemo, da je v Istri — v Kortah — župnik, ki že par let ni dobil nobene plače?! Vsi njega naporí v tem pogledu mu niso nič pomagali. Vsaki delavec je vreden svojega plačila, to je res, ali ne sme biti — Slovan!!

Tema. Ne da bi mislili na duševno temo. Bog ne daj! Saj imajo Tržačani, »Gottsei Dank«, kakor bi rekel g. baron Hein, naprednjaško stranko (progresso), potem potenceirano napredno stranko, ki se štuli za demokratsko, socijalne demokrate in — lucus a non lucendo (po naše bob prihaja od bobnanja!) — krščanske socijaliste.

Vse te stranke si prizadevajo, v potu večje ali manjše brezobraznosti, da bi zanesle luč v duše tržaških prebivalcev. O duševni temi torej ne more biti govora. — Le električna svetljava je otemnela v soboto večer na Corsu, borznem trgu, pomolu sv. Karola in v delu Rive. Dobro, da imamo za take slučaje tudi plin.

Iz Št. Petra na Krasu nam pišejo: V nedeljo dne 19. t. m. se je imel vršiti občni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda »Pivka«. Ali se ni. Dasi je bilo razposlanih čez sto vabil ter je osem slovenskih časopisov ponatisnilo vabilo, je vendar (razun šestorice odbornikov) došlo samo še sedem udeležencev, torej vseh skupaj trinajst. Imena udeležencev so: gospice Gabrovšek in Gantar, učiteljici, Česnik, poštna upraviteljica iz Knežaka; gospodje Fettich-Frankheim, učitelj-voditelj iz Postojne, A. Železny, kurat iz Trnja, Penko, župan občine Št. Peter, M. Pavlič, obč. tajnik. Oprostil se je g. Cucek, župan in posestnik v Knežaku. Kje so ostali drugi rodoljubi?

Občni zbor seveda ni bil sklepčen, ter se bo v nedeljo, dne 3. grudna t. l. vršil vnovič. Upamo, da takrat pridejo tudi taisti, katere smo dne 19. t. m. pogrešali.

Eden iz trinajstoriee.

»Der Süden«, Organ für die politischen culturellen und wirtschaftlichen Interessen der Kroaten und Slovenen. Poslednja (47) številka tega na Dunaju izhajajočega lista ima sledečo vsebino: Ein Wort in eigener Sache. — Zara und die Regierung. — Deutsch oder Russisch? — Mitthei-

lungen. Bosnien und Herzegovina, Dalmatien, Kärnten, Krantien u. Slavonien. Küstenland, Steiermark. (Der Praesident des Kreisgerichtes in Cilli. Nachklänge zum Besuche der Böhmen in Cilli.) — Aus der Heimat. Allerlei (Zur Lage. Aus der slavischen Welt. Polporno društvo za slovenske visokosolce na Dunaju. Vereinswesen. — Volkswirtschaft. (Verschiedene Anregungen.) Ta številka ima priložilo. — Ker se ta list odločno poteguje za koristi hrvatskega in slovenskega naroda, zato ga kar najtopleje priporočamo. Naročnina znaša: Za vse leto: 4 gld., za pol leta 2 gld. — Uredništvo inupravnistvo je na Dunaju, I. Plankengasse 4.

Ruščina v Ameriki. Praktični Amerikanci so ustanovili v San Francisku rusko šolo, da se Amerikanci nauče ruski, predno odidejo v Sibirijo. Torej ne samo Nemei, ampak tudi ameriškanski Angleži so spoznali velikansko važnost ruskega jezika, le Slovencem, katerim je Rusija takorekoč — pred nosom, katerim je ruščina v primeri z Nemei in Angleži — igrača, le nam hoče »skrbna« vladar prepovedovati učenje tega svetovnega jezika le nam, Gott sei dank, nam ne treba tega. Ali ni — nonsens, če se Slovenci izseljujejo v daljno Ameriko, Amerikanci pa v Rusijo, namesto da bi si naši ljudje iskali kruha v bratih Rusih, če so razmere doma že tako »sijajne«, da ga tu ne nahajajo dovolj!?

Dražbe premičnin. V torek, dne 28. novembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: na Corsu št. 2, pisalni stroj in pečatniki; v ulici Rossetti št. 1, razkladnica, mize, kopanja ter posode za mleko; v ulici Molin a vento št. 255, ob 12. uri, hišna oprava; v ulici Rossetti št. 14. in v ulici Squero Nuovo št. 13, ob 10. uri, tehtnice in hišna oprava; v ulici Molin a vento št. 28, ob 12. uri, ure; v ulici Risorta št. 7, hišna oprava.

Lloydovemu parniku »Habsburg«, ki je bil v sredo dospel iz Aleksandrije v naše pristanišče, so dovolili v soboto, da je zapustil lazaret pri sv. Jerneju ter se podal v svobodno lukso.

Aretiranje. Z italijanskim parnikom »Pierino« se je v soboto pripeljal neki Josip Serani iz Ravene, katerega iščejo italijanske oblasti zaradi več grehov. Ker pa tudi avstrijska sodišča imajo še govoriti z njim zaradi neke goljufije, je revež prišel tako rekoč iz Seile v Karibdo, slovenski: iz dežja pod kap. Pol. nadzornik Grambi in agent Sambi sta ga prijela ter spravila v ulico Tigor.

Požar. V trgovini z vinom tvrde Girardelli v h. št. 1 ulice Porporella je nastal v soboto večer ogenj, ki je uničil vso pisarno. Gasilci so imeli dosti dela, da so preprečili, da ni ogenj segel dalje. O tej priliki se je eden gasilcev nevarno ranil na roki.

Loterijske številke izžrebane dne 25. t. m.:

Dunaj	80	48	12	78	32
Gradec	34	90	80	27	59
Inomost	23	58	67	82	1

Različne vesti.

Dar kraljice Viktorije vojakom v južni Afriki. Angleška kraljica je darovala svojim vojakom na južnoafriškem bojišču 100.000 škatljic čokolade. Škatljice so lepe opremljene. Na sprednji strani imajo doprsko sliko kraljice. V vsaki škatljici je pol kilograma čokolade, ki zadostuje za 12 do 16 čaš.

Železniške vesti. Dne 18. t. m. so otvorili krajevno progo e. kr. avstr. dežavnih železnic Delatyn-Kolomea-Stefanówka.

»Objavitelj Dalmatinski« razpisuje natečaj za gradnjo ozkotirne proge državnih železnic Uskoplje-Gruž. Ponudbe je uložiti do 25. t. m. opoludne v železniškem ministerstvu na Dunaju.

Zakaj se Slovaki izseljujejo? Madjarski škof Ivankovics je nedavno izdal pastirski list, v katerem naglašja, da se Slovaki zato tako množično izseljujejo v Ameriko, ker ne umejo madjarsčine, da bi mogli konkurirati z madjarsko industrij. Zato opominja škof duhovščino, da snuje povsodi madjarska — pevska društva, da se bodo Slovaki učili madjarskega jezika. — No, sedaj bo pa že pomagano revežem Slovacom!

Trpinčenje na ogerskih sodiščih. Še so barbarski dogodki v Moesi povsod v živem spominu, a že zopet javljajo iz Budimpešte, da se je v nekem mestecu na južnem Ogorskem pripetil podoben slučaj. Sodnik je neko žensko, ki je bila v preiskovalnem zaporu, mučil tako, da je umrla vsled tega. Sodnika so obsodili v devetmesečno ječo.

Zakaj Boerci merijo na angleške častnike? Polkovnik Robertson se je leta 1881. prijateljski pogovarjal z generalom Joubertom ter ga tudi vprašal, zakaj Boerci streljajo zlasti angleške častnike. Joubert je odgovoril: »Vi častniki ste bogatini ali vsaj neodvisni možje, a vaši vojaki so reveži, ki se morajo — da si služijo kruh — bojevati, kakor jim velevali. Žanjimi nimamo sovraživa in jih tudi, kolikor mogoče, ne bomo ubijali«.

Kakor znano, so angleški vojaki najeti in plačani ter je to njih obrt.

Deklica iz tujine. V dunajski bolnišnici je dekle, katerega dolgo časa ni nihče razumel. Poklicali so najslavnejše profesorje z vsenčilišča, orientalske akademije itd., a nobenemu se ni posrečilo, da bi razvozljaj zagonetko. Neki »slavni« madjarski profesor je rekel, da deklica govori jezik, ki je v rabi na dvoru abesinskega kralja Menelika! — Sedaj pa je videl tujko priprost Čeh, postresček Hořak, ki je svoje dni služil v francoski tuji legiji. Le-ta se je lepo zmenil z dekletom ter povedal učenjakom, da tujka govori indijski in dahomejski jezik. Ime ji je Djenke Chochem, rojena je v Pendžalu, okraj Lyrmur. Neki brezvestnež jo je odvedel siloma iz domovine, jo oropal zlatenine ter jo zapustil potem. V Požunu so jo našli brezvestno na ulici.

Lord Salisburv, angleški minister-predsednik, je že več dni bolan za influenco. Kakor javljajo iz Londona dne 25. t. m., se je sicer zadnji ča zdravje istega nekaj zboljšalo, vendar še ne sme zapustiti sobe.

Brzjavna in telefonična poročila. (Zadnje vesti.)

Dunaj 27. (Zbornica poslancev.) Mej ulogami je poročilo kvotne deputacije, zakonski načrti o prispevkih za skupne stvari, kakor tudi o podaljšanju dobe veljavnosti kontingenta novincev za leto 1900.

Posl. Dobernigg je interpeloval radi plenjenja časopisov. V nadaljevanju razprave o cesarskih naredbah, nanašajočih se na pogodbo z Ogorsko, je prvi govoril posl. Biankini. Izjavil je, da njegova stranka ne more glasovati za nago dbo.

Dunaj 27. Predsednik v ministerskem svetu, grof Clary, in minister za vnanje stvari, grof Goluchowski, sta bila danes vsprejeta od cesarja v daljših avdijencah.

Bellgrad 26. Prvi tajnik ruskega odposlaništva, Mazurov, se je povrnil semkaj, in je prevzel posle. Hkratu je izročil ministerskemu predsedniku spis, s katerim je odposlanec Žadovski odpoklican.

Vojna v južni Afriki.

Esteourt 26. General Joubert se umika od Moji Riverja v smeri proti Ladysmithu.

London 26. Reuterjeva pisarna javlja iz Capstadta, da se čuje, da so Boerci razstrelili železniški most mej Rosmead Junction in Middelburgom, da preprečijo premikanje angleškega vojaštva iz Port Elisabeth.

London 27. Angleži iz Moji River so se danes zjutraj v Frerre združili z četami generala Hylarda. »Daily Telegraph« javlja iz Pietermaritzburg, da je general Buller dospel tjakaj.

Capstadt 26. General Methuen je napravil heliografsko zvezo s Kimberleyem.

Boerci so vzeli Stornberg.

Durban 26. General Buller je dospel semkaj in je takoj odšel v notranje. Brzjavna zveza z Esteourtom je zopet postavljena.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika vrazpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in sreč. Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oesterreicher v. Budimpešti, VIII Deutschegasse 8.**

ZAHVALA.

Pokojni župnik-dekan Ivan Varl v Dolinai je živel v družini podpisane celih 26 let. Podpisani ni nikdar ni zahteval ni dobil kakega plačila za postrežbo, pač pa je pokojnik vedno zatrjeval, da ne pozabi na nas. No, prehitela ga je smrt, ne da bi bil napravil testament. Mi smo ostali na ulici. V tej bedi pa so nam dediči: cerkev, občina in bratje pokojnega iz lastne volje dovolili primerno svoto. Za ta čin pravičnosti in prave plemenite krščanske ljubezni, izrekam vsem dobrotnikom — posebno pa velečastiti duhovščini — v imenu svoje družine najpristnejšo zahvalo. Bog poplačaj plemenitim dušam!

V Dolini, 26. novembra 1899.

Frav Tomsih.

Dr. JOSIP MARTINIS

doktor vsega zdravilstva in specialist za očesne bolezni se je preselil

v ulico Valdirivo šte. 3, I. nad.

Ordinira na domu vsaki dan od 8 do 8^{1/2}, zjutraj in od 1 do 2 popoldne. — Za uboge od 2 do 3 v ulici Molin piccolo šte. 1, I. nadstr.

Šivalnih strojev Ivana Jax-a

v Ljubljani

Dunajska cesta 13.

priporoča svoje pri-

poznano najboljšo

šivalne

stroje

za domačo porabo

in obrtniške

potrebe

Popolno novi, v prvič razstavljeni

MEJNARODNI

PANORAMA

TRST - Borzni trg 14 - TRST

Jako zanimivo popotovanje po

Norveškem in Helgolandu do

Kiel-a.

Vstopnina 20, otroci 10 kr.

JOSIP VOLČIČ mizarski mojster v Komnu

priporoča slav. občinstvu svoje vsakovrstne mizarske izdelke, od priprostih do najfinjših, po najnižjih cenah. Pogojena dela se izvrše solidno in točno.

Ceniki in vzorec vsake vrste izdelkov slav. občinstvu na razpolago.

Išče se

trgovsko izobražen poslovodja

v večji trgovini za izvoz deželnih pridelkov.

Ponudbe naj se pošiljajo v Gorico, poste restante „Kmet - 100“.

oooooooooooooooooooo

Mlin na par.

Čast mi je naznaniti vsem gg. trgovcem jestvin, da imam mlin na paro, v katerem meljem vsakovrstne turšene moke. Pošiljam moko na dom točno in po najnižji ceni. Sprejemam tudi naročila za mlenje za za-sebnike po jako nizki pristojbini.

Za kakovost blaga jamčim.

Pričakuj obilo naročb beležim se udani

Valentin Skočir

Via Giulia št. 309. (Bochetto).

oooooooooooooooooooo